

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Milady Váchalové na téma "Vliv 1. světové války na repertoár České filharmonie se zaměřením na provádění skladeb Josepha Haydna"

Studentka se na mě obrátila s přáním psát bakalářskou práci v rámci Historického modulu FHS UK v Praze a dát ji do nějaké souvislosti s hudbou, neboť vedle Fakulty humanitních studií studovala i konzervatoř a má vyhraněný zájem nejen o teorii a historii hudby, ale je i aktivní hudebnicí.

Diskuzi jsme došly k rozhodnutí věnovat se z hlediska skladatelů Josephu Haydnovi (1732 - 1809), o němž v češtině bylo ve srovnání s jinými skladateli 18. – 20. století publikováno méně prací a z hlediska hudebních těles /resp. institucí/ se věnovat jeho interpretaci Českou filharmonií, kde volba nebyla tak složitá vzhledem k počtu existujících těles v daném historickém období.

V historiografii je Haydn jako autor hudby k hymně Rakouského císařství /od 1867 Rak.-uh. Říše/ takřka automaticky a mimoděk považován za oficiálního autora, a ačkoli na panovnickém dvoře za svého života de facto nežil, hymna se vztahuje až k pozdnímu období jeho života, je zpravidla vnímán jako představitel státem podporované hudební kultury. Tomu přispělo i jeho napojení na rodinu Esterházy, považovanou za důležitou součást habsburské „první společnosti“.

K jeho životu a dílu byla dosud publikována řada studií, včetně edicí části jeho korespondence, ovšem ne v českém prostředí. Česká historiografie má pokud jde o tohoto autora četné mezery, vlastně o něm neexistuje zásadní monografie. Vedle jiného snad i proto, že naše historiografie se vůči oficiální historiografii Habsburků spíše vymezovala a přicházela s vlastními pohledy z hlediska Prahy, než aby přejímala zejména rakouská hodnocení a překládala zahraniční práce. Neměla tak ideový důvod věnovat se výlučně tomuto autorovi.

Nejvýznamnějším a v podstatě jediným větším hudebním tělesem, které do vzniku samostatného Československa prezentovalo česky smýšlející hudební kulturu a interpretovalo díla domácích /v zemském a národním smyslu/ a zahraničních autorů byla Česká filharmonie, založená oficiálně v roce 1896.

Studentka si vytkla za cíl zmapovat, 1. v jakém rozsahu uvádělo toto hudební těleso skladby autorů různých hudebních období a 2. zda a event. jak se na repertoáru uváděných autorů a jejich skladeb projevila ostrá změna politického klimatu, vyhocení

Od počátku bylo - vzhledem k narůstajícímu rozsahu aktivit České filharmonie ve sledovaném období, limitovaném sice pak poněkud válkou, nicméně přesto stále velkém - zřejmé, že úkol přesahuje možnosti bakalářské práce, a proto autorka provedla pro účel bakalářské práce podle stanovených hledisek výběr aktivit ČF, resp. výběr koncertů, jejich programů, který jí posloužila jako studijní materiál.

Z hlediska využití pramenů a literatury pracuje v první řadě s archivem České filharmonie, kde interpretuje zejména obsahy koncertů. Dále vychází z ohlasů na vystoupení tělesa v dobovém tisku, konkrétně v Národních listech, které měly kvalitní redakci a značný vliv na mínění obyvatel českých zemí, odkud přebírá do textu práce i některá dobová vyjádření – bez dalšího vysvětlení – jako např. o Smetanově „ryze české hudbě“ apod., což vycházelo z dobové agitace za účelem posílení národní hrdosti ap.

Sl. Váchalová s přehledem absolvovala povinné /i některé výběrové/ přednášky a zkoušky Historického modulu, má dobře zažitá fakta, o nichž během nich získala povědomí a znalost. To se určitým způsobem ukázalo při psaní bakalářky, ne zcela šťastně.

Z textu práce je vidět, že některá fakta, která jí připadají naprosto samozřejmá, pominula, resp. nepřipadalo jí důležité se jimi v textu více zabývat, vysvětlovat je a blíže v textu rozvádět.

Vedle toho však asi příliš podlehla pravidlům a pověstem, které o bakalářkách po škole putují o nutnosti dodržet pouze předepsaný rozsah, neodevzdat příliš rozsáhlou práci ap. Právě jí zvolenému tématu tento přístup bohužel nijak neprospěl, protože jde o téma neprobádané, zasluhující si detailnější a hlubší pozornost. Nevysvětlila také užití, resp. neužití některých metod, na jejichž základě byla práce napsána – v jejím případě prostě proto, že buď na můj podnět věnovala větší pozornost samotné nové faktografii a uvažováním nad závěry, které z ní vyplývají, nebo prostě proto, že bakalářská práce je prvním vědeckým vystoupením a zkrátka si neuvědomila, že teze a závěry, je potvrzující nebo vyvracející je třeba rovněž blíže rozebrat a okomentovat. Byla velmi soustředěná právě na vlastní rozbor a vysvětlení.

Proto některé pojmy a vysvětlení podala ve finální podobě ve velmi zhuštěné formě, která poněkud zamlžila jejich původní obsah či dokonce podstatu /např. nevysvětlila přesně dopad vnímání Haydna jako autora hymny, a tedy přeneseně symbolicky reprezentanta hudební produkce státu, soustředila se na vlastní provádění skladeb/.

Evidentní přehlédnutí – s. 7: je dodnes ne rakouskou, ale německou hymnou.

Z formálního hlediska je třeba vytknout také nepřesnou citaci archivních pramenů a periodik v závěrečném přehledu.

Autorka si zvolila těžké téma, které bylo třeba omezit pro bakalářskou práci na dílčí studii, jejíž rozpracování, systematická práce se zahraniční literaturou, hlubší zařazení do kontextu doby, ap. bude možné po jejím rozšíření na práci magisterskou.

Studentka prokázala, že dokáže formulovat nosnou tezi práce, najít odpovídající archivní prameny a literaturu, které by její tezi podložily nebo vyvrátily, písemně vysvětlit a zdokumentovat svá stanoviska a věřím, že diskuze při obhajobě ukáže, že dokáže i věcně ústně argumentovat.

Práci navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotit ji v tuto chvíli známkou jedna až dvě.

PhDr. Milada Sekyrková, CSc.